داوەتی گوڵ

عەلی سەلیمی بابامیری «پەشێو»

شێعر

چاپی هەوەڵ

ویراستار: ئەمیر رەمەزانی «ئاڵەشین»

پیتچن:

رووبەرگ:

لە سەر ئەرکی نادر نیروومەند «بۆران» چاپ کراوە

پێشەکی

ماوەی دە ساڵە چاوەڕوانین بەرهەمی مامۆستا عەلی سەلیمی بابامیری (پەشێو) چاپ بکرێ و بگاتە دەس لایەنگرانی ئەدەبیاتی کوردی و شێعری مامۆستا. بەڵام بە داخەوە جەنابی موحەممەدی کتێب فرۆشی سەقز هەر ئەمڕۆ بۆ سبەینێی پێ دەکا و هەر تاوێ بە بیانوویەکەوە خۆی لێ دەبوێرێ. پێمان وایە هەر بۆیە کە مامۆستا پەشێو ئیمتیازی کۆمەڵێک لە شێعرەکانی بە ناوی «پەلکەزێڕین» داوە بەو کابرایە و هیچ پووڵێک (حق التالیف)ی لێ وەرنەگرتووە، دەنا دە ساڵ و چاپ (؟!) کە ئەویش لەو ماوەیەدا دەیان و بگرە سەتانیش کتێب لە چاپ دراون کە تەنانەت پیت چنینیشیان دوای ئەو بەرهەمەی «پەشێو» بووە.

ئێمە کە لە نزیکەوە مامۆستا پەشێو دەناسین دەزانین ئەگەرچی هەژار و دەسکورتە، بەڵام پلەی هیممەتی لە حەو تەبەقەی ئاسمانیش تێپەڕیوە. بۆیە هاتووین کۆمەڵێکی بچووکمان لە شێعرەکانی ــ کە لە گەڵ بەرهەمی «پەلکەزێڕین» جیاوازە و رەنگە بەشێک لە چوار بەشی شێعرەکانی بێ ــ لە ژێر ناوی . . . . . ــ چاپ کردووە. ئامانجیشمان هەر ئەوەیە کە هۆنراوەکانی بگاتە دەس لایەنگران و چیدی چاوەڕوان نەبن.

هیواداریـن بتوانین لە داهاتوویەکی نزیکدا کۆمەڵەی بەرهەمەکانی بە گشتی لە چاپ دەین.

نادر نیروومەند «بۆران»

ئەمیر رەمەزانی «ئاڵەشین»

بەهاری ١٣٨٢

«با لە نێو مەزرای خەیاڵی سەوزی تۆ بخولێمەوە
تا خەیاڵ مەستم بکا بۆ ژوانی شێعرت دێمەوە»   «ئاڵەشین»

بە بڕوای من هۆنراوەکانی مامۆستا «پەشێو» لە گەڵ شاعیرانی دیکە جیاوزییەکی تایبەتی هەیە. هەر ئەوەی کە مامۆستا عەلی خان بە زاراوەی موکریانی بە تایبەت زاراوەی بەشی فەیزوڵڵابەگی شێعرەکانی هۆنیوەتەوە زوو جێی سەرنجە و تام و چێژێکی تایبەتیان هەیە. لەم رستانە بڕوانن: «بەڵا داخی گرانم دێ / لە دیمەن هەر کەس ئەڕوانی/ ئەڵێم شێعرێ بڵێم/ زوو کە بێرۆ / بنۆشی لی کە یەک ژەم / ئەوێسم / رەگ و پێس و چەقی ماوە» ئینجا ئەم وشانە: «زۆسان، بەلامۆ، پی لاچێ، بلەرزێنۆ و هتد«. بیستنی ئەم وشانە هەر لە زاری خەڵکی ناوچەی ناوبراو خۆشە. ئەو جار هەستی ناسکی مامۆستا لە پەسن نایە جوانی شێعرەکانی جگە لە سنعاتی شێعری (صنایع ادبی) لەوەدایە کە مامۆستا لاوی داوێنی چیایە و بۆنی گوڵ بێشکەی ئەوە. هەر کات ناوی گوڵ لە شێعرەکانیدا دەبیستی من پێم وایە بۆنی گوڵەکەش هەست دەکەی. چا چەندە مامۆستایانە ئەم وشانە رستە کراون؟! دەبێ مامۆستایان باشی بزانن؟! کاتێ بیزا بە شانەی سروە دادێنێ قژی یان گوڵی مێلاقە لێوی سوور دەکا بۆ دڵگەزین، یان دەبینی فەلەک تەونی بە شانەی بارشی کردووە و لە هەموو جۆر گوڵی جوان و رازاوەی لەم تەونەدا چنیوە، وەک: نەرگس، نەسرین، مینا، ماستاو، سێوەرە، بیزا، مەنێ، مێلاقە، شلێرە، خاشخاشە، شەوبۆ، چنوور، گەزیزە، وەنەوشە و هتد» لەو کاتانەدا هەستی ناسکی عەلی خان ئاوێتەی غەزەل و مەسنەوی و . . . دەبێ. سەیر لەوەدایە لە هونەری نەقاشی و مووسیقیدا ئەوەندە شارەزا مەبەستی دەربڕیوە، لات وابێ خۆی مامۆستای ئەم هونەرانەیشە:

تێکەڵــــــی دەنگـــــــی شەماڵـــــــێ دێتـــــــە گـــــــوێی خـــــــاوەن دڵـــــــان
ســـــــازی پاســـــــاری بـــــــە نـــــــەزمی زایەڵـــــــەی پاســـــــارە دێ
ســـــــۆزی فیتـــــــەی جۆربـــــــەجۆری ســـــــەد مـــــــەقامی ســـــــێرووە
کـــــــۆڕی مۆســـــــیقای سروشـــــــتە یـــــــا لـــــــە تێلـــــــی تـــــــارە دێ؟

❀❀❀❀

دەڵـــــــێن مـــــــانی کـــــــە مەشـــــــهوورە لـــــــە بـــــــاوەڕ کـــــــردنم دوورە
بەســـــــانی دیمـــــــەنی چـــــــاوی لـــــــە نەخـــــــشاوی ئەســـــــەریا بـــــــێ
دەڵـــــــێی نـــــــووکی ئـــــــەڕاتن بـــــــە تـــــــۆزی مـــــــژ بـــــــڕازێنۆ
لـــــــە ســـــــەر ســـــــینگی مەمـــــــەی بـــــــەفری کراســـــــی شـــــــەو لـــــــە بـــــــەریا بـــــــێ
وە یـــــــا کاتـــــــێ بلـــــــەرزێنۆ لـــــــە ژێـــــــر ناســـــــک کراســـــــیدا
لـــــــەرەی بـــــــەدری شـــــــەوی ســـــــاوە لـــــــە ســـــــەر ئـــــــەمواجی دەریـــــــا بـــــــێ

❀❀❀❀

ئەمنیش لە باوەڕ کردنم دوورە کەسێ توانیبێتی ئەوەندە رازاوە ئەو دیمەنانە و ئەم سروشت و خۆ کردەی کوردەواری نەقاشی بکا. ئەم تابلۆ جوانانە! خۆ نازانم کامەیان باس بکەم؟! ماچی تیشکی تاوی دەم بەیانی لە سەر لێوی گوڵان، هەڵپەڕکێی بووکی گەزیزە و گوڵانی تر لە داوێنی چیا، چاو هەڵێنانی بەیان؟! لە راستیدا هەر کامەیان فیلمێکە لە بەر زەینی خوێنەر. ئەویش چتۆ فیلمێک:

لەرەی مەمکی خزەی نەرمی شەپۆلە	گوڵی ماچن بەسەر سینگی شەتاوا
وەکوو کلچێوە، خۆزگا چاوەکانم	کەشێ دەکشا بە چاوی راکشاوا

بۆچی شەتاوی هێناوە؟ چونکا شەتاو مەندە و شەپۆلەکانی نەرمن وەکوو ئاوی دەریا شەپۆلی توند و بەگوڕ نیە. ئەمەش وردبینی ئەو شاعیرە دەگەیێنێ. بەڵام مامۆستا لە مەقامی تەوازوعدا دەفەرمێ: (تەونی ئاڵۆزی «پەشێو»ە نەخشی وا ساکارە دێ).

کورد گوتەنی: وەرن لە دین لا مەدەن ئەم تەونانە ساکارن؟ یان شاکارن؟!

بەڵام تۆخودا لە باری ئەویندارییەوە لۆمەی شاعیر مەکەن لێی گەڕێن ئەو شاعیرە بێچارەیەی لە نێو ناخیدا خەم میر و سەرۆکە و قەوەی مۆتەی هاتۆتە سەر سینگ و بەرۆکی با بۆ پشوو جارێکیش لە شار دەرچێ و کیژی هەڵبەستی ئەوینی بۆ بچێتە ژوانێ و با باڵی پەپوولە باوەشێنی سۆسەن بێت و بولبولی مەست و بزۆز و دڵتەڕ و هەرزەکاریش گوڵی عازەبی شارەزای ماچی ژوانی بدۆزێتەوە و بەژنی وەنەوشەش بکەوێتە ئامێزی پەشێوەوە، بەڵکوو ئەو خەمە میر و سەرۆکە بنێژێ و «ئۆخەی بەهاری بلێ»!!

دەفەرمێ: «من ئەوەی جوانن خودا لەودا دەبینم . . . . جا دەڵێم . . . » بەڵام پێشی وایە بیری شاعیر تێدەرووخێ ئەگەرخاڵی کچ پاکڵ نەبێ. ئینجا ئێوە بڵێن کاتێ غەزەل مەست بێ! شاعیری بێچارە چۆن مەست و ئەویندار نابێ؟ ئەویش بە تایبەت کە بدینێ بولبول بە زاری گوڵ مەی بچێژێ!!!

گرینگ لە شێعری مامۆستا پەشێودا ئەوەیە کە بە پێچەوانەی شاعیرانی هاوتەمەنی خۆی وشەی نامۆی (فارسی و عەرەوی) لە شێعرەکانیدا زۆر کەم هێناوە و تا توانیویە لە وشەی کوردی کەڵکی وەرگرتووە. جا بۆیە پێم وایە بەرهەمی ئەم «پەشێو»ەش گەنجێکە و دۆزیومانەتەوە بۆ خەزێنەی ئەدەبیاتی گەلەکەمان.

ئەمیر رەمەزانی «ئاڵەشین»

بەهاری ۱۳۸۲ ـ بۆکان

داوەتی گوڵ

عەلی سەلیمی بابامیری

«پەشێو»

پێشەکی -- ٤
١. دەنگ ------------------------------------ ٨
٢. بەرجەوەند ------------------------------- ٩
٣. باڵی پەپوولە ----------------------------- ١٠
٤. شەرت ------------------------------------ ١١
٥. گڕی گەردوون ------------------------------ ١٣
٦. سۆزی مەل --------------------------------- ١٥
٧. کزەی پایز -------------------------------- ١٦
٨. گوڵاڵە ------------------------------------ ١٩
٩. هەوارێ تر -------------------------------- ٢١
١٠. هات و چوو ------------------------------- ٢٢
١١. بۆ تۆ ------------------------------------ ٢٣
١٢. هانی هەڵبەست ---------------------------- ٢٥
١٣. پایزی گریانە دەڕۆم ----------------------- ٢٦
١٤. هاوار ------------------------------------ ٢٧
١٥. نالەباری --------------------------------- ٢٩
١٦. بەهار ------------------------------------ ٣٠
١٧. بلوێری بەهار ----------------------------- ٣٢
١٨. ئینتیزار ---------------------------------- ٣٣
١٩. وەرە ------------------------------------- ٣٥
٢٠. پایز ------------------------------------- ٣٧
٢١. داوەتی گوڵ ------------------------------- ٣٩
٢٢. ناحەزی ----------------------------------- ٤١
٢٣. گەزیزە ----------------------------------- ٤٣
٢٤. دڵ شکاو ---------------------------------- ٤٥
٢٥. نەچیری ئارەزوو -------------------------- ٤٧
٢٦. پەلکە زێڕین ------------------------------ ٤٩
٢٧. خۆشەویستی ------------------------------- ٥٠
٢٨. زەڵەی دەنگ ------------------------------ ٥٢
٢٩. ئاسەوار ---------------------------------- ٥٤
٣٠. دەمی پیری ------------------------------- ٥٦
٣١. ڕێبەری ناز ------------------------------- ٥٨
٣٢. . . . . . --------------------------------- ٦٠
٣٣. نەورۆز ----------------------------------- ٦٢
٣٤. پایز ------------------------------------- ٦٤
٣٥. پەیام بۆ یا-------------------------------- ٦٦
٣٦. بەهار------------------------------------- ٦٨
٣٧. گەنجی و پیری ---------------------------- ٧٢
٣٨. کۆچ -------------------------------------- ٧٥
٣٩. گوڵاڵە ----------------------------------- ٧٨
٤٠. هەڵاڵە------------------------------------ ٨١

به ناوی خوای ئەوین و جوانی کە هەموو شتێکی لە نەبوونەوە هێناوەتەدی.
سڵاوێک وەکوو بۆن و بەرامەی خۆش و رەنگی گوڵەکانی کوێستانی کوردستان پێشکەش بە ئێوە ئەدەبدۆستان و لایەنگرانی ئەدەبی کوردی.
لە سەر ئیزنی ئێوە وام پێباشە بە دوای وشەدا نەگەڕێم بۆ ئەم مەبەستە، تا نووسراوەکەمی پێبڕازێنمەوە. ئەگەر بمهەوێ رووداوی گرینگی ژیانم بنووسم جگە لە بڕێک خۆشی، ئاڵۆزیەکانی خۆی بە تەنیا کتێبێکی گەورەیە. جا لە بەر ئەوە چاوی لێدەقووچێنم و کورت و کرمانجی خۆکتان پێدەناسێنم:
ئەمن عەلی سەلیمی بابامیری کوڕی «محەممەد حوسێنخان» و دایکیشم «مەعسوومە خانم» بووە و لە هۆزی «فەیزوڵڵابەگی»م. لە ساڵی ١٣١٦ی هەتاوی لە گوندێکی چکۆلەی بەشی سەقز لە نێوان رووباری «ساروخ» و «جەخەتوو» بە ناوی «قاشوخ» هاتوومەتە دنیاوە. لە تەمەنی ٩ ساڵیدا بابم بە رەحمەتی خودا چووە و بە هەتیوی گەورە بووم. لە کن مەلا و میرزای ئەو سەردەمە کەمێکم دەرس خوێندووە. جا بۆیە کەمیش دەزانم. لە ساڵی ٤٤ی هەتاوییەوە دەستم بە نووسینی هەڵبەست کرد و نازناوی «پەشێو»م بۆ خۆم هەڵبژارد.
لێرەدا بە پێویستی دەزانم «مامۆستا عەبباسی حەقیقی» مامۆستای بەڕێز و خۆشەویستمان کە لە سەردەمی پیری و بێتاقەتیدا کاتی خۆی داوە بە گوێ راگرتن و هەڵسەنگاندنی ئەم هەڵبەستانە، پاش سپاسێکی زۆر، داوای لێبوردنیان لێبکەم.
برای بەڕێزیشم «کاک سەعیدی نەجاڕی، ئاسۆ» کە لە زانستی کەڵکم وەرگرتووە و رێنوێنی کردووم و کاک «موزەففەری بابامیری، هەژان» کە پێویستی بە ناساندنی من نیە و زۆر کەس باشی دەناسن، بۆ نووسینەوەی هەڵبەستەکان یاریدەی داوم و هەروەها قوتابی بەڕێز و گەنجی دڵپاکم کاک «ئەمیر رەمەزانی» کە ئەویش شاعیرە و زۆریش ناسک بینە و خەتەکەیشی لە خۆی جوانترە بەو خەتە خۆشەی خۆی زۆربەی هەڵبەستەکانی بۆ نووسیوم. ئەم بەڕێزانە کە ناوم بردن زۆریان سپاس دەکەم و هیوادارم لە ژیاندا سەرکەوتوو بن و بۆ یارمەتی بە ئەدەبدۆستانی گەلەکەمان هەر وا تێکۆشەر بمێننەوە.

پەشێو- ١٣٧٣/٣/٢٨- بۆکان

دەنگ

شەپۆلی خوێنی ئەسرینم لە نێو کالانەیە ئەمشەو
دەروونی کەیلە دەیڕێژێ پەڵەی بارانەیە ئەمشەو

دەبیسم سۆزی ناسازێ،دەپرسم کێیە ئەو دەنگە؟
دەڵێن پیرێکە میوانی گوڵی وێرانەیە ئەمشەو

قسەی چیرۆکی ئەشقی من لە گەڵ ئەو چاوە نەرمانە
لە مێژە تاڵی ئاڵۆزەو قژی بێ شانەیە ئەمشەو

گەلێ مەشهوورە ئەم باسە، قسەی مەستی دەڵێن راسە
ئەوینی من شەپۆلێکە و قسەی مەستانەیە ئەمشەو

دەزانم تۆ دەسووتێنی پەڕوباڵی پەپوولەی دڵ
بەڵا چ بکەم لە دەوری شەم پەڕی پەروانەیە ئەمشەو

وەرە با دڵ بگۆڕینۆ بە خێری دەرفەتی ئەمڕۆ
ئەوەی دوێنێ کە رابوورا هەمووی ئەفسانەیە ئەمشەو

شەرابی سووری لێ دەڕژێ دەبێ ماچی کەم ئەو لێوەت
کەسێ پرسی تەقەی چی بوو دەڵێم پەیمانەیە ئەمشەو

لە ئەقڵ و ئاقڵی مەدوێن لە گەڵ ئاشق دەڵێن شێتن
کە وا بوو کەس نەڵێ بۆچی «پەشێو» دێوانەیە ئەمشەو

بەرجەوەند

کـەنگێ بولبـول دێتـە ویتـە تـا دڵـی پـڕ کـوڵ نـەبێ
تـا چەمـەن بـەفری نـەڕووخێ تـا چیـا پـڵ پـڵ نـەبێ

کاتـێ مێلاقـە و شـلێرە دەیخـنن باخـەڵ بـەهار
حەیفـە دڵـداری گـەزیزە شاگوڵـی سـەرچڵ نـەبێ

چەندە خۆشە مەل بخوێنـێ تـۆش لـە نێـو کـۆڕی گوڵـان
دەستی دڵـدارت لـە دەسـدا هـەر بـڕۆی مـەنزڵ نـەبێ

زۆر کـەڕەت بـیرم لـە ئەسـپی گـەی گـری ژیـن کـردەوە
وا نـەبوو جـارێ نەوەسـتێ پـەل نـەخات و سـڵ نـەبێ

بـۆ بژیـو زێـدم بـە جـێ مـا وا بـە هیـوام بێمـەوە
گـەر ئەجـەل مـاوەم بـداتێ کـۆچی ئـاو و گـڵ نـەبێ

پـێم دەڵـێن پـیر و کەنـەفتی باسـی کیـژ و گـوڵ مەکـە
بـا نەڵـێن شـاعر نەزانـە وێ دەچـێ ئـاقڵ نـەبی

مـن ئـەوەی جـوانن خـودا لـەودا دەبیـنم جـا دەڵـێم
هـەستی شـاعیر تێـدەڕووخێ خاڵـی کـچ پـاکڵ نـەبێ

لاوی داوێـنی چیـام بـۆنی گـوڵ بێشـکەی منـە
خۆشەویسـتی مـافی ژینـە بـۆ کەسـێ بێـدڵ نـەبێ

تـا بـەهاری کـوردەواری بـۆم نەبێتـە بەرجەوەنـد
کوا «پەشێو» هەستی دەجوولـێ باوەشـی پـڕ گـوڵ نـەبێ

باڵی پەپوولە

ئەو دەمەی گوڵ دێتە شوێنم بۆ پشوو دەرچم لە شار
کیژی هەڵبەستی ئەوینێ بۆ ژوانم دێتە بار

ئەو دەمەی پەنجەی نەسیمێ لادەدا بسکی چنوور
یا کزەی نەرمی بەیانی بادەدا گوارەی چنار

ئەو دەمەی بیزا بە شانەی سروە دادێنێ قژی
یا مەنێ بۆنی هەناسەی کەوتە بەستێنی هەوار

کاتێ هەڵدەزنێ چیا بۆ باوەشی نەرمی هەتاو
یا لە بەر شەرمی شلێرە سوور دەبێ کوڵمەی نسار

یا گوڵی مێلاقە کوڵمی سوور دەکا بۆ دڵ گەزین
بۆ گەزین و هەڵمژینی بیری گەستم لێوی یار

ئەو دەمەی گوڵ عازەبێکە شارەزای ماچی ژوان
بولبولیش مەست و بزۆزە و دڵتەڕێکی هەرزەکار

ئەو دەمەی باڵی پەپوولە باوەشێنی سۆسەنە
سۆسەنیش هەستی پەپوولە ڕاپەڕێنێ جاروبار

ئەو دەمەی بەژنی وەنەوشە کەوتە ئامێزی «پەشێو»
لەو دەمەیدا خەم دەنێژم جا دەڵێم ئۆخەی بەهار!

شەرت

شــەرتە ئیــدی تــاکو مــاوم قــەت هەڵــە و ســەرچڵ نــەبم
داوی خــاوی راوی چــاوی شــۆخی ســرک و ســڵ نــەبم

تــا دڵــێ قەنــدیلی تــەزبێ بــۆ دڵــم ئــاگر نــەبێ
بــەفری کوێســتانی تــەزی بم قــەت شــەرارەی کــڵ نــەبم

یــا کەســێ قــەدری نــەزانێ بیتــەزێنێ هەســتی مــن
هــەروەکوو شــەختەی دڵــی بم قوڵــتی گــەرمی کــوڵ نــەبم

شەرتە لــەو باغــەی کــە بولبــول رێــزی کــەمتر بــێ لــە قــەل
چێــژی بــێ رێــزی نــەچێژم بــۆ ســەفا مــاتڵ نــەبم

یــا گوڵــی ئیلــهامی شــێعرم تــەڕ نــەبێ تــەڕ کــا غــەزەل
روو لــە چیمــەن وەربگێــڕم شــێعری تــەڕ بــۆ گــوڵ نــەبم

ئــەو دڵــەی هــۆدەی ئــەوینم دەیکــوژم ئاســوودە بــێ
تــا جــەفا پیشــەی گوڵــانە، بــا زەلیلــی دڵ نــەبم

چەندە خۆشە گەر بەتانەم پێ نەڵێن: بۆ وا دەڵێ؟
دیمەنی شێت و خولێ بم سێبەری ئاقڵ نەبم

با نەزانم دەستی بەربینم لە دەستی دۆس ئەچێ
تا بە هێزی دەستی تۆڵە بۆ گەرووی مێمڵ نەبم

کوا کەسێ چەشنی «پەشێو» بێت و بڵێ راسیش بکا؟!
شەرتە نەمتوانی گوڵێ بم، وەک درِووی پێکوڵ نەبم

١٣٧٢/٥/٤
بۆکان

گەڕی گەردوون

مــــەلی بــــەختم شـــکا باڵـــی لـــە تـــاوا
لـــە تـــاوی خۆزیـــەکـــانی تـــێ شـــکاوا
هـــــەتا ژیـــــنم گـــــوزاری دێتـــــە بـــــیرم
قـــەتاری خـــەم گـــلاری دێ بـــا چـــاوا
دەسی ئەم چەرخە چەپ گێـڕەی گـەوج کـرێ
مــــەلی ژیـــری گـــەلێ بـــادا لـــە داوا
گەڕی گـەردوون لـە بـووکی ناحـەزی خـەم
مـــنی جـــوانی پەرســـتی کـــردە زاوا
شـــەوی بـــەختم بـــەجێ دێڵـــێ خـــــەیاڵم
دەســـی دێنـــێ بـــە ســـەر بســـکی هـــەتاوا
وەنەوشـــەی تـــازە پشـــکوتی هـــەوارێ
شـــــەپۆلێ کـــــە لـــــە شـــــێعری دارڕژاوە
لـــەری مـــەمکی خـــزەی نـــەرمی شـــەپۆلە
گوڵـــی مـــاچن بـــە ســـەر ســـینگی شـــەتاوا

وەکــوو کـــــل چێــوە خۆزگــا چاوەکــانم
کەشـــێ دەکشـــا بـــە چـــاوی راکشـــاوا
دەبــا لێــوم بــە لـــۆی بســکت گـــرێ دەم
بـــە ئـــەستۆی ناســکی پـــەرژین کـــراوا
وەرە چێـــــژی گوڵـــــی لێـــــوت بچێـــــژم
نـــــەما تـــــاوم لـــــە تـــــاوی نـــــاوبراوا
پـــەری شـــێعری ئـــەمن زینـــدوو دەمێنـــێ
وەکـــو عـــوزرا لـــە مێـــژوی بەربڵـــاوا
«پەشـێو» قـەدری بـەهار و گـوڵ دەزانـێ
کـــەوا رێـــزی گوڵـــی نـــادا بـــە ئـــاوا

بۆکان ـ هاوینی ١٣٧٦

سۆزی مەل

هــــەور و بــــاران و هــــەتاوە رۆژ دریـــــژە بێـــــرەوە
وا بــــەهارە لــــەم هــــەوارە خــــەم بنێـــژە بێـــرەوە

سۆزی مەل سازی بـەهارە و کـۆڕی گـوڵ قیبلـەی ئـەوین
سەوزەڵـــانی خانەقایـــە و کـــاتی نـــوێژە بێـــرەوە

کیـژی گـوڵ مەیگێـڕی هەسـتە و شـیوی کـانی جێـژوان
شـــێعری دڵـــداری شـــەڕابە و لێـــی بچێـــژە بێـــرەوە

چـاوی تـۆ گێـژاوی ئەشـقە و هـەر کەسـێکی تێکـەوێ
یـا دەخنکـێ یـا وەکـوو مـن کـاس و گێـژە بێـرەوە

شـــەوگەڕی بـیر و خەیاڵــم لی دەهاڵــێ بســکی تــۆ
بـــۆ ژوان و چاوەبـــڕکێ چـــاو بـــڕێژە بێـــرەوە

سـەردەمێکە بـۆ دەهـاوێی تـیری تـەفرەی بـێ ژومـار؟
بـۆ خـوا بـەو تـیرە جـەرگم دامـەبێژە بێـرەوە

شـێعری پـاراوی بـەهارم دێمـە کۆشـی خۆشـی تـۆ
تــۆ گوڵــی پـاراوی شـێعرم هەڵـمەڕێژە بێـرەوە

گوڵ کـە ئێخـەی ئاوەڵـا بـێ خۆشەویسـتە بـۆ «پەشێو»
سـا گــەزیزە بــەو گوڵاڵــە گێــژە بێــژە بێـرەوە

١٣٧٧/١/٢٠ ـ بۆکان

کزەی پایز

کزەی پایز کزی تۆرانە ئەمشەو
تەزی کەوتەی خولی زۆرانە ئەمشەو

لە مەڵبەندی بەزیویدا بە زاڵی
خولی زاڵی قولی بۆرانە ئەمشەو

کەفی لرفەی لچ و سیپاڵی زۆسان
گلی ژان و جلی دارانە ئەمشەو

دەوەن کوورِە و سەری کاسی چەپۆکە
خەشی بەفر و تەزی میوانە ئەمشەو

دەر و دەشتی خنی تۆزی کڕێوە
پشووی زاری زەوی دەرمانە ئەمشەو

لەپی بارِن تەپ و تۆزی دەپێوێ
پەسیو مشت و مەنی پێوانە ئەمشەو

دژی ماچی شەت و لێوی هەسارە
مژێ پەردە و تەمی نێوانە ئەمشەو

سەهۆڵی سڕ بزەی روباری تاسان
خوڕەی ماتە و کزی دامانە ئەمشەو

گەرووی دەنگی وتاری مەل چرەی چوو
چپەی لاڵە و زمان ئامانە ئەمشەو

قەڵەم لاقی شکا باڵی تەزیوە
تەکان و راپەڕینی ژانە ئەمشەو

بەڵا هەرچەندە زستانە و مژ و تەم
حەزی هەستم لە گەڵ نەیسانە ئەمشەو

گەڕی سەخڵەت لەشی بیری تەزانم
شنەی مەیلم بەرەو ئارانە ئەمشەو

لە ئاسۆ دێتە گوێم دەنگی شەماڵێ
پەرەی هەوری گوڕی بارانە ئەمشەو

بزەی لێوی کچی خۆری خەیاڵم
گزینگی تێپەڕی کێوانە ئەمشەو

دژی سەرما دەڕووخێنن بە سەریا
تەز و تۆفی قەڵا وێرانە ئەمشەو

بەشارەت بۆ بەهارێ وا دەهێنن
کە لەودا سانەوە هاسانە ئەمشەو

نەسیم لێوی لە سەر بلوێری دانا
بەهاری باوەڕ و ئیمانە ئەمشەو

چەکی چاوی هەڵۆ سێرەی تەرازی
بەرەو زێد و لەف و هێلانە ئەمشەو

وەکوو ئەختەر لە بەر کاوانە بەیبوون
دەمی خونچەی گەشی پەیمانە ئەمشەو

زەوی پرچی بە خشڵی گوڵ دەنەخشێ
چەمەن کیژی گەڕی دیلانە ئەمشەو

تەکان و هەڵمەت و تاسەی تەماشام
گراوەی سۆسەن و سەیرانە ئەمشەو

لەرەی گوارەی ئەوینم وا لە کوێی گوڵ
تەکانی هەروەکوو جارانە ئەمشەو

سەرۆکی کۆڕی مووسیقایە بولبول
پەڕاوێزی گوڵاڵەی جوانە ئەمشەو

پەری هەڵبەست و نۆبووکی بەهاری
گەزیزەی ئارەزوو خەرمانە ئەمشەو

«پەشێو»ی ماچی ئەو لێوەم گەزیزە
دەسا خونچە دەمت بێرانە ئەمشەو

١٣٧٢/١٠/١
بۆکان

گوڵاڵە

پەریزادێ هەواری دووره ئەمڕۆ
خەیاڵی خەمڕەوێنی نووره ئەمڕۆ

ئەگەرچی ئەو دڵەم چیمەن بەهاره
کەچی خێڵی گوڵی خاپووره ئەمڕۆ

تەزین و ئاسەواری نامەوێ نا . . .
سەهۆڵ و بادەوەی مەئمووره ئەمڕۆ

نەسیم بەژنی شەقایق رادەژێنێ
غەزەل خاڵ و خەتی مەنزووره ئەمڕۆ

بە ئاهەنگی نەکیسا شێعری شیرین
مەقام و زەمزەمەی ماهووره ئەمڕۆ

«ئەوینی شۆخی شیرین بۆ کە فەرهاد
بە نەخشی بێ ستوون مەشهووره ئەمڕۆ»

لە بەینی دوو بەهێی باغی بەرۆکی
دڵی پیر و تەرم بەرمووره ئەمڕۆ

دەســـــا چـــــاوی ئومێـــــدم بـــــەو مژۆڵـــــە
لـــــە ئێخـــــەی نەرگســـــێ بیـــــدووره ئەمـــــڕۆ

هـــــەوێنی شـــــێعری پـــــاراوی ئـــــەوینم
مـــــەزەی مـــــاچی گوڵاڵـــــەی ســـــووره ئەمـــــڕۆ

ئەگـــــەر بولبـــــول بـــــزۆز و هـــــەرزەکاره
بـــــە خێـــــری چـــــاوی گـــــوڵ بیبـــــووره ئەمـــــڕۆ

بـــــەهار و کیـــــژ و خێڵـــــم خـــــۆش دەوێ خـــــۆش
«پەشـــــێو» بـــــۆ باســـــی وا مـــــەجبووره ئەمـــــڕۆ

هەواری ڕەش

لــە مەڵــبەندی دڵــی کــەیلم ڕەشــی هەڵــدا دەواریٚ تــر
«گەشەی» شێعری «ئەوین» تۆرا ڕەشی پۆشا هەواریٚ تـر

گــەلیٚ هۆنــەر قــەتاری چــوو بــەرەو کــۆچی ڕەشــی هــێمن
بە گــوێی ســامانی خەمــدا دیٚ زرەی زەنگــی قــەتاریٚ تـر

شــەتاوی بــیٚ بــڕەس پەنگــە و بــزە و قاقــا دەخنکێنــیٚ
لەبەر دەرکی شەپۆڕوشـین ئەمـەش خورگـەی بـواریٚ تـر

کــزەی پــایز پــڕووزانی پــەڕ و باڵــی هەڵــۆی هــەردم
لـە کوێسـتانی سـەقز نایـیٚ زەڵـەی دەنگـی تـەواریٚ تـر

وشـەی ژیـلا نقێمـیٚ بـوو لـە سـەر پـەلکی گوڵـی شـێعری
ئــەدی ڕەنگــە نــەڕەنگێنیٚ پــەرەنگی ســەوزی داریٚ تــر

بەچاوی شێعریتـەڕدادیٚ خـوڕەیخـوێنیگەشـی کۆسـیٚ
لــە جــەرگی هەڵــکزاوی مــن لــە زامــی کوڵــەواریٚ تــر

بــە هــۆی هەڵبەســتی پــاراوی لــە ئاسمــانی ئــەدەب دیــتم
بە سـەر شـەودا وریشـەی دیٚ هەسـارەی ئاسـەواریٚ تـر

«پەشـێو» هەڵواسـە هەڵبەسـتیٚ لـە ئەسـرینی گوڵـی لالـە
لـە ئەسـتۆی بـووکی هـەرمانو لـە مـل کیـژی مـەزاریٚ تـر

١٣٧٧/١/٢٠ ـ بۆکان

هات و چوو

ڕوو بــە کوێســتانی ئـەوین و جـێ هـەواری هـات و چـوو
دەنگــی هــەنگاوی ســەلانەی ڕێگــوزاری هــات و چــوو

ســـۆزی شمشاڵـــی بـــەهاری چیمـــەنی هێنـــا ســـەما
پێکــەنینی زاری خونچــە کــۆچ و بــاری هــات و چــوو

دوێ شـــەوێ ســـاقی شـــەڕابی دەرفـــەتی چـــاوی ڕژا
جامی چاوی قـاتی مـەی بـوو بـۆ خومـاری هـات و چـوو

تــەڕ نــەبوو مووچــەی هومێــد و زوو بــە ســەریا تێپــەڕی
هــەوری بــارانی وەفــا بــوو لی نــەباری هــات و چــوو

هەڵــوەری ئەســـرینی زەردی چـــاوی شـــینی لێـــڕەوار
وا لـــەرەی لەرزانـــەکانی ســـەوزی داری هـــات و چـــوو

ئاسمــانیش بــێ هــەتاوە شــەو کــڕە ئەســتێرە ســیس
ســەر زەوی تاریــک و لێڵــە خــۆری یــاری هــات و چــوو

بولبــولیش هێــزی چریکــە و زەمزەمــە و بەســتەی ســڕە
باوەشــی گــەرمی گوڵاڵــەی نەوبــەهاری هــات و چــوو

بــۆ دەقــی هــۆدەی «پەشــێو»ێ تاســە هێنــاتی مــەچۆ
بــا نەڵــێن بەڵــگەی جــەفا بــوو تاســەباری هــات و چــوو

١٣٧٣/٩/٢٠ ـ بۆکان

بۆ تۆ

قەوارەی مەسنەوی نابارە بۆ تۆ
قەسیدەی شۆڕ و شڕ ئازارە بۆ تۆ

لەشی نەرمت ئەلاوێنێ ئەگەرچی
جل و بەرگی غەزەل ساکارە بۆ تۆ

گوڵاڵەی بیری تۆ رسکا لە هەستم
گەشەی هەڵبەستی شەو گوڵزارە بۆ تۆ

وەنەوشەی ئەشقی تۆ شین بوو لە ئێخەی
کڵاوی سامەڕەند وا لارە بۆ تۆ

لە مێژە هۆنەری هۆنەی کنا لەیل
چڕەی هۆرەی لە شاهۆ سوارە بۆ تۆ

شەپۆلی قەڵپەزەی قەندیل قەتاری
بەرەو بەحری ئەوین رووبارە بۆ تۆ

وەرە بشــــــکێنە پـــــەرژینی تــــــەمی شـــــەو
شــــەرارەی ئـــــارەزوو لاســــارە بـــــۆ تــــۆ

دەســـــا چـــاوی تــــەڕم جـــێ بێڵــــە ســــاتێ
دڵـــــی تــــەنگم گـــــەلێ جـــێ دارە بـــــۆ تــــۆ

بــــە دوو دیــــدەی تەماشـــــا تێــــر نــــەبووم لێـــت
کــــەوا چـــــاوی ســــەرنجم چـــوارە بـــــۆ تــــۆ

لــــە ئاســـــۆی هەســــتی مــــن ئــــەنگووتی بۆیــــە
گــــەرووی شــــێعری «پەشــــێو» هـــاوارە بـــــۆ تــــۆ

هانی هەڵبەست

خۆشەویستم تۆ گوڵی سوور و گوڵی نازی منی
وا لە تۆی پەردەی دڵمدا تێکەڵی رازی منی

هانی هەڵبەست و مەقامن پێکەنینێکی ئەتۆ
کۆکی مایەی ئەسفەهان و زایەڵەی سازی منی

ئەو دەمەی هەستم دەتۆرێنێ خەمێکی نالەبار
شێعری پاراوی ئەوین و نۆتی ئاوازی منی

رایەڵی تەونی پەژارەم بیتەنێ دەرکی پەسیو
تۆ بەرۆکت ئاوەڵایە و باوەشی وازی منی

شەو گوڵی نەشمیلی بەژنت دێتە ئامێزی خەیاڵ
بۆنی شەوبۆی سەر سەرینە و بووکی دڵخوازی منی

خێزەرەی لاپاڵی ئاسۆ لێم بخنکێنێ پشوو
سێبەری داری هومێدی ژینی هەورازی منی

من بە سوورڕ و قەڵپەزەی رووباری سەخڵەت ناکەوم
تا ئەتۆ هێزی دەمار و هەڵمەت و هازی منی

گەر گوڵێ زەردی «پەشێو»ی پەرپەری کردی خەزان
«خۆشەویستم تۆ گوڵی سوور و گوڵی نازی منی»

١٣٧٣/٧/٢١ ـ بۆکان

پایزی گریانە دەڕۆم

گوڵەکەم کەیلە دڵم ژینم گەلێ ژانە دەڕۆم
بەرجەوەندم کەسەرە و گێژەوی ئاژانە دەڕۆم

هەڵفڕی خاسە کەوی شایەری دەنگ خۆشی چیا
تا مەلی شێعری ئەوین دێتەوە هێلانە دەڕۆم

ریزی پیرۆزە لە گوێی داری هومێدم خەزەڵە
کەوشەنی دار و دەوەن شەوگەڕی زریانە دەڕۆم

سەردەمێ گوڵ بە بزەی بولبولی دێنایە ژوان
ئێستە لوورەی رەشەبا باوەشی جێژوانە دەڕۆم

ئەو گوڵەی چاوم گرێ دابوو لە چاوی کەژەڵی
شەختە ژاکانی پەڕی پایزی گریانە دەڕۆم

بۆ جەسەی باڵ و پەڕی شێعری ئەوین و کەسەرم
تا مەقەس گازە دەمی کەیفی لە قرتانە دەڕۆم

بۆ نەڕۆم من کە لە سەر باوەڕی هەڵبەستی تەڕم
هەستی هەڵبەستی ئەوین دەفتەری تاوانە دەڕۆم

نامەوێ ژینێ کە وا بێ گوڵی ئاواتە «پەشێو»
تا گوڵم دێتەوە نێو ئەم دڵە وێرانە دەڕۆم

پایزی ١٣٧٦

هاوار

بەژنی پاراوی شلێرە و شاگوڵی کوێستانی تۆ
یا شەمامەی کاڵ و کرچی نۆبەرەی بێستانی تۆ

زۆر گەشن کاروانکوژە و ئەستێرەکەی سووچی بەیان
بۆ گریشە و دڵ بزێوی ناگەنە چاوانی تۆ

باسی کەزیە و کوڵم و لێوت دەفتەرێ شێعری دەوێ
کوا لە شێعرێدا دەگونجێ باسی بەژنی جوانی تۆ

چاوی لێ کە دەفتەرێ وا باسی ژینی تۆ دەکا
کیژی ئازادی هەواری چادرە زیندانی تۆ

نایەڵن دڵخوازی ژینت هەڵبژێری داخەکەم
پارە وەردەگرن لە تۆڵەت، یانی ها حەیوانی تۆ

خۆشەویستم بەشخوراوی راپەڕە بۆ مافی خۆت
شارەگی ملهوڕ دەرێنە شەرتە بێتاوانی تۆ

نووکی پێنووس هەڵخولێنە پێی بنووسە ژانی دڵ
هەر قەڵەم هێزی هەژارە تابەکەی نازانی تۆ

قەڵـــپەزەی رووبـــاری خـــورڕ بـــە، بیتلێنـــە بـــێ پشـــوو
کۆسـپی چـەوت و نالـەباری جـا دەڵـێم سـیروانی تـۆ

کـوردم و خۆشـم دەوێ کوێسـتان و سـارای کوردسـان
جـا لـە بـەر ئـەو نـاوە خۆشـە مـاچ ئەکـەم چاوانی تـۆ

رایگـــرە بـــۆ بـــیرەواری شـــێعری هـــاواری «پەشـــێو»
تـــا بـــزانی خۆشەویســـتی شـــاعیری میـــوانی تـــۆ

١٣٧٨/١٠/٥ ـ بۆکان

نالەباری

لە ناخمدا خەمێ میر و سەرۆکە
قەوەی مۆتەم لە سەر سینگ و بەرۆکە

دەسی قینی گەرووی قاقا دەگووشێ
کە بووکی پێکەنینم وا نەزۆکە

وەکوو کیژێکی دڵتەڕ دێتە ئامێز
کەچی پیرێژنی لەرزۆکی چۆکە

بە تۆڵەی ئارەزووی ئامێزی ئاوات
سەرم کاسی لەقە و مشت و چەپۆکە

لە بەر کۆسپی سەهۆڵ ڕەوتی زمانم
لە زاری بەستەڵەک ئەسپێ گلۆکە

نەچیری خۆشەویستیم لێ بزڕ بوو
کە وا سێرە و چڵەی چاوم چنۆکە

بە ئاوێنەی شەتاوی روونی چاوم
تەماشای نەرگسی دوو چاوی خۆ کە

«پەشێو»م ناحەزی هاژەی شەپۆلە
وشەی جوانی چپەی نەرمی تنۆکە

١٣٧٤/٢/٢ ـ بۆکان

بەهار

وا نـــەســـیمی بـــای بـــەهاری لابـــەری ئـــازارە دێ
شـــیوەن و رۆڕۆ لـــە زاری بـــەفری کـــۆنی پـــارە دێ

تێکەڵـــی دەنگـــی شەماڵـــێ دێتـــە گـــوێی خـــاوەن دڵـــان
ســـازی پاســـاری بـــە نـــەزمی زایەڵـــەی پاســـارە دێ

گـــمگمـــەی تاســـەی ئەوینـــە و رەنگـــە دۆڕابـــێ دڵـــی
دەنگـــی گـــۆرانی ئـــەوینی کـــۆتری دڵـــدارە دێ

ســـۆزی فیتـــەی جۆربـــەجۆری ســـەد مـــەقامی ســـێرووە
کـــۆڕی مۆســـیقای سروشـــتە یـــا لـــە تێلـــی تـــارە دێ؟

ئەو پەڕەسێلکەی کـە هێلانـەی گـەرووی پـڕ بـوو لـە خـەم
شـــایەری مـــیچ و دەلاقـــە و سەرپلووســـک و دارە دێ

خەڵـــوەتی شـــاعیر دەگـــۆڕێ چـــاوی هەڵـــدێنێ بـــەیان
دیمـــەنی جـــوانی لـــە بـــەژنی ســـەنعەتی شـــاکارە دێ

تیشـــکی تـــاوی دەم بـــەیانی مـــاچ ئـــەکا لێـــوی گوڵـــان
وا هەناســـەی خەوشـــی عـــەتری باوەشـــی گوڵـــزارە دێ

بەرهـــەمی جـــوانی سروشـــتە ڕوومـــەتی لالـــەی بـــەهار
لێـــوی خونچـــەی ســـووری لالـــەی شاگوڵـــی نـــازارە دێ

نەرگس و نەسرین و مینا، چەن گوڵی جوانی تریش
نەخشی نەخشینی بەهارن هەر گوڵێ لەو بارە دێ

هاژەهاژی سەربەخۆیی کەوتە بەستێنی ئەوین
کۆسپی رێگا رادەماڵێ قەڵپەزەی رووبارە دێ

بووکی کەسکی دەشت و کێوە ئەو گەزیزەی خۆشەویس
لەو گوڵەی ئیلهامی شێعرم بۆنی بسکی یارە دێ

دەشتی مەڵبەندی وڵاتم پاکی نەخشینە، بەڵام
تەونی ئاڵۆزی «پەشێو»ە نەخشی وا ساکارە دێ

بۆکان ـ ١٣٧٢/١٢/١٧

بلوێری بەهار

تێپــەڕی تــۆری منالّــی هەســتە زیــز و خەســتەکەم
پێکــەنی خونچــەی هومێــدی بەرجەوەنــدی هەســتەکەم

کەوتــە ســەر پــەردەی خەیالّــم دەنگــی بلــوێری بــەهار
مەلّــهەمی چــاری بــڕین و زامــی زســتان گەســتەکەم

کــوا شەمالّــێ بالّــی هەلّــکا خاشەکێشــێ دێــو ســپی
تــا ســەری جــەوری دەجوولــێ بــۆ بــڕینی قەســتەکەم

لابــەرێ بــەفری تــەزیوی داســەپاوی ســەر چەمــەن
بــا گوڵالّــەی تــێمرووکــێ چیمەنــە سەربەســتەکەم

ســەربەخۆ رســکا لــە هــەرد و هاتــە لەنجــە یاســەمین
بــەیتی رزگــاری دەخوێنــێ بولبولــە سەرمەســتەکەم

بــۆ گولّــی کەســکی بــەهاری شــەرتی ژیــنم وا دەلّــێ
بێتــە ئــامێزم گــەزیزە لی شــەتەک بــێ دەســتەکەم

ئــەو دەمــەی بــووکی گــەزیزە هاتــە کۆشــی ئــارەزوو
مــارەیی بــووکی «پەشــێو»ە دەفتــەری هەڵبەســتەکەم

بۆکان ـ ١٣٧٢/٧/٢٨

ئینتیزار

تـــین و تاســـەی گـــوڵ بـــەهار و نەوبـــەهارت کوشـــتمی
ئـــارەزووی بـــێنی گوڵاڵـــەی جاروبـــارت کوشـــتمی

هــەر وەکــوو خــەونێ گــوزاری سۆســەنێکم دێتــە بــیر
بــیری خــەونی هــات و چــوونی رێگــوزارت کوشــتمی

بۆیــە ئەمشــەو گــۆمی چــاوم خــوێنی ســووری لالەیــە
تـــا ســـەرنجی دەفتـــەرم دا مـــۆری زارت کوشـــتمی

تـا دەبیـنم ئـەو شـەرابەی چـاوی نـەرگس مەسـت ئـەکا
چـــاوەڕێتم ئـــارەزووی چـــاوی خومـــارت کوشـــتمی

گـوڵ بـە شـەونم خـۆ دەشـۆرێ وا گەڵـا هەولـەی ئـەوە
ئـــەو گەڵـــا نامەحرەمـــەی بـــاغی عـــوزارت کوشـــتمی

کـۆچی خـوار و ژوور ئەکـەیت و جـێهـەواریش ماتڵـن
چاوەکـــانم جـــێ هـــەوارە و ژوور و خـــوارت کوشـــتمی

وا بەڵـــێنی دا گـــەزیزە دێتـــە دەر ئـــەم حـــەوتووە
بـــێ قـــەراری هـــاتن و دووری قـــەرارت کوشـــتمی

خـــەونی خــۆش و تاڵـــی ژیـــنم ئیختیـــاری وا بـــە تـــۆ
لایەلایـــــەی تـــــاڵ و شــــیرین ئیختیـــــارت کوشـــــتمی

چـــاوەڕێی هـــەوری بـــەهار و کـــاتی بـــاران و گوڵـــم
وا پـــــەژارەی دەردی دووری لالـــــەزارت کوشـــــتمی

تاســـە تاســـانی «پەشـــێو»ی هـــۆگری مەڵـــبەندی گـــوڵ
پەلکەزێـــڕین! زوو کـــە بێـــرۆ، ئینتیـــزارت کوشـــتمی

بۆکان ـ ٤ / ١ /١٣٧٢

وەرە

وا بـــــەهار و چەمــــــەن و ڕێـــــژەنی بارانـــــە وەرە
تـــا گەڵـــا گـــوارە لـــە گـــوێی سۆســـەن و دارانـــە وەرە

وا دەڕۆی بـــۆ ســـەفەرێ چـــاوی لـــە شـــاری ســـەفەرا
تـــا جەفاکێشـــی ســـەفەر چـــاوی لـــە شـــارانە وەرە

وا پەپوولـــەی گـــڕی شـــەم بـــۆ شـــەمی ونبـــوو دەگـــەڕێ
تـــا وەفـــا تیشـــکی گـــڕی وەک شـــەمی جارانـــە وەرە

وا ســـەبوون گەرمـــە لـــەوێ بـــا نـــەکزێ پـــەلکی گوڵـــێ
تـــا هـــەوا فێنکـــە لـــەم شـــوێنە هەوارانـــە وەرە

وا قـــەتارەی گـــەلی مـــەل شـــایەری ئـــەم شـــاخ و کـــەژەن
تـــا زەڵـــەی دەنگـــی کـــەوێ زەنگـــی قەتارانـــە وەرە

وا پـــەری شـــێعر و غـــەزەل بـــاغی هـــەنار و سکڵـــە
تـــا غـــەزەل سکڵـــی گوڵـــی ســـووری هەنارانـــە وەرە

وا چیـــا خەوشـــە لـــە بـــۆنی هەڵـــز و کـــۆڕی مـــەنێ
تـــا گوڵـــی ئاڵـــی چنـــوور بـــووکی نســـارانە وەرە

وا نەسـیم شـەوگەڕە بـۆ مـاچی گوڵـی تـاکوو بـەیان
تـا سـەبا بـۆنی گوڵـی مێخـەکی یارانـە وەرە

وا سروشـت کـانی دڵـە و نەرگسـی مەسـتی چەمەنـە
تـا گوڵـی مەسـتی ئـەتـۆ چـاوی خومارانـە وەرە

وا ئەجـەل بـێخەبـەرە و دەرفـەتی نەبـڕیوە لـە دەم
تـا وشـەی بـەرزی ئـەوین دەرفـەتی زارانـە وەرە

وا بـەهار بـەژنی گوڵـی کەسـک و گەشـی دێتـە ژوان
تـا «پەشـێو» شـێتی گوڵـی کەسـکی بەهارانـە وەرە

بۆکان ـ ١٣٧٢/٣/٤

پایز

خەزەڵــــوەر بــــوو لــــە ساڵــــی دال و ســــینم
بــــەرەو زســــتان دەڕۆیــــی عــــەمر و ژیــــنم

هــــەبوو مــــەیلم لــــە ژینمــــدا دەمێکــــی
جەماڵــــی ئــــەو لــــە خــــەودا شــــەو بــــدینم

کــــە پشــــکووتن گوڵاڵــــەی بــــاغی بــــەختم
لــــە گوڵــــزاری دڵــــی گۆشەنشــــینم

بــــە ڕۆژی ڕوون لــــە ڕێبــــازی گــــوزاری
غــــورووری لــــێ شــــکا یــــاری مــــەتینم

بــــە شــــیرینی زمــــانی وەک زمــــانی
وتی خۆشــــم دەوێــــی بــــۆ هاوســــەرینم

هومێــــدی دا بــــە داری ناهومێــــدی
بــــە ڕووبــــاری ئــــەوین ئێســــتاکە شــــینم

دەمــــێ بــــەرز و دەمــــێ نزمــــی تــــەکانی
شــــەپۆلی ئــــارەزووی بــــەحری بــــەرینم

دەماوەنــــدم وەکــــوو خــــۆ دێتــــە بــــەرچاو
لــــەوی ڕۆژێ کــــە ســــەربەرزی ئــــەوینم

گڕی سینەم لە سەر کەللەم دەکا تەم
شەرارە و ئاگر و پڕشنگ و تینم

لە ئەسرارم دڕا پەردەی نهێنی
بە هۆی چاوی خوماری نازەنینم

بە چاوی نەرگس و مەرگت قەسەم بێ
بەڵا مەرگت بە خەونیشم نەبینم

ئەمن هەر ئەو «پەشێو»ەی پایزی تۆم
هەتا مابێ هەناسەی ئاخرینم

شاهین شەهری ئیسفەهان ـ ١٣٦٤/٨/١٤

داوەتی گوڵ

بـــەهارە و دەنگـــی بلـــوێری دەژاکێنـــێ پەرێشـــانی
بـــە قـــامی بـــەفری تـــاران و بـــە ســـۆزی تـــۆزی بـــۆرانی

لە چیمەن تـۆزی خـەمباری دەشـۆرێ هـەوری ئـەم وەرزە
بـــە ئـــاوی نـــەرمی ئەســـرینێ لـــە چـــاوی تاســـەبارانی

کـــە تـــۆزی وردی بارانـــە گزینگـــی تـــاوی تـــێ پـــڕژا
کەوانـــەی پەلکـــە زێڕینـــە دزێـــوی دێتـــە ئامـــانی

کـــەنێرە و چـــاوی گوڵـــباغی گـــڵاری شـــەونمی تێـــزا
بـــزەی تیشـــکی هـــەتاوی دی گـــەلێ شـــیرینە گریـــانی

چنـــوور و مێخـــەک و بـــەیبوون، هەڵاڵـــە و بـــەژنی مێلاقـــە
گەشـــەی پـــاراوی خەشخاشـــە، شـــلێرەش هاتـــە لاشـــانی

بەڕۆنە و نەرگس و شەوبۆ، شـەپۆلی بـۆنی ئـەم هـەردەن
گوڵـــی ماســـتاوی مێرگۆڵـــە بـــە شـــوێنی ســـێوەڕەی زانی

نەشەی شێرە و شـەپاڵ تەختـە، پـەرێز و کێـوی داپۆشـی
کـــەپۆی مـــەزرا کـــە بۆنخۆشـــە گوڵـــی بێژانـــە بێـــژانی

وەنەوشە و سوێسنە و هێرۆ لە گەڵ یاس و گوڵی مینا
گوڵاڵە و مریەم و نەسرین هەموو تۆراوە تۆرانی

گوڵی کوێستانی مەڵبەندم گەڕی دیلانی وا گەرمە
گەزیزەی بووکی سەرچۆپی بە رەنگی کەسکی نەخشانی

بەهارە و جەژنی قوربانە و قەتارەی سوورەگوڵ رەنگا
لە دەشت و دۆزەق و بەرزی بە رەنگی خوێنی قوربانی

«پەشێو»ی دوورە ئاوات و نزیکی قەرقەشەم ئەمما
هومێدی ماچی ئاواتم لە دەس نادەم بە ئاسانی

فوولاد شەهری ئیسفەهان ـ ١٣٧٣/٢/٣١

ناحەزی

ناحەزی! لاچۆ لە زێدم نوێنەری ژانی بڕۆ
تەوقی ئەستۆی چۆکی ژێری دەستی دامانی بڕۆ

هەڵمەتی نانووخی تیژی سەر گوڵی کوڵمی ژنی
جۆگەلەی خوێنی رژاوی روومەتی جوانی بڕۆ

جەرگی هەڵقرچاوی باب و رۆڵە رۆی دایکی کوڕی
کۆسی کەوتەی ماڵە خزم و داخی جیرانی بڕۆ

شیوەنی دیدەی کەژاڵی خوشکی بۆ تەرمی برا
قەڵپەزەی رووباری سووری گۆمی چاوانی بڕۆ

تۆ خەمی دابینی کۆنی پشتی چاوی بێ بزەی
یا چڵەی چاوی نەخەوتووی شەو پەرێشانی بڕۆ

باوەڕی لاوی نەفامی تووڕی هەڵدەی پیرە باب
قۆڵی باڵنجی شەوانەی بابی کۆڵانی بڕۆ

شیتەشیتی زاری بووکی تا خەسوو دەرکەی لە ماڵ
باوەشی چۆڵی ژنێکی دوورە هێلانی بڕۆ

بـۆی کـەبابی دەوڵـەمەندی پـڕ دەکـەی سـفرەی هـەژار
بـۆ چـەکی جـەرگی هـەژاری بـێ ژەمـێ نـانی بـڕۆ

درهـەم و دینـاری سـوودی دێـتە بـازاڕی سـەلەم
فێڵـی خێڵـی پـارە پیسـی چـەوتی ئیمـانی بـڕۆ

دەسـتی بـەربینی گوڵاڵـەی پێکـەنینێکی گەشـی
هێـزی خنکـانی کـەنین و حێقـی گریـانی بـڕۆ

گێژەڵـووکەی بەربڵـاوی دێیتـە نێـو ماڵـی ئـەوین
بـەردی بنچینـەی پەراشـی ماڵـی وێـرانی بـڕۆ

بـۆ بـزەی لێـوت «پەشـێو»م هەیکـەلی جـوانی وەرە
«ناحـەزی! لاچـۆ لـە زێـدم نوێنـەری ژانی بـڕۆ»

بۆکان ـ ١٣٧٣/٢٠

گەزیزە

هەنیسکی تەم زەڵەی رۆڕۆیە ئەمڕۆ
دزێوی خەم لە بن گڵکۆیە ئەمڕۆ

رنوو بەفری کەژی کوێستانی هەستم
شەماڵێ دایدڕی تۆتۆیە ئەمڕۆ

تەزی تووشی بەهاری دی فەڕی مرد
لەشی خۆشی گەشی ئاسۆیە ئەمڕۆ

بە شمشاڵی نەسیم داواتی گەرمە
لە سەرچۆپی گەزیزە دۆیە ئەمڕۆ

فەلەک تەونی بە شانەی بارشی کرد
کە چیمەن رایەڵە و گوڵ پۆیە ئەمڕۆ

شەپۆلی بۆنی عەتری گوڵ پەرەی سەند
کە میوانی سەبا شەوبۆیە ئەمڕۆ

لە سەر باڵنجی خەرمانی وەنەوشە
گوڵی نەرگس قژی لۆلۆیە ئەمڕۆ

ئەوەی خاڵی گوڵی شەونم تەڕی کا
تەڕی تاسەی دەمی خاڵۆیە ئەمڕۆ

بە زاری گوڵ کە بولبول مەی بچێژێ
غەزەل مەستە و لە خۆ بێخۆیە ئەمڕۆ

گەلێ جوانی بڵاون لەم هەرێمە
بەڵا گشتی لە تۆدا کۆیە ئەمڕۆ

دەسا مۆری لە سەر نێ پەلکەزێڕین!
شنەی شێعری «پەشێو» بۆ تۆیە ئەمڕۆ

بۆکان ـ ١٣٧٢/٢/٢٧

دڵ شکاو

ئەگەر سێرەی لە سەر میزانە چاوێ
بەرەو ناخی دڵم تیری بهاوێ

وەها تیرێ کە زووخاوی دەروونم
لە ئەستێری کەلاوی کا پەلاوێ

بەڵێنی بوو پەری شێعر و غەزەل بی
غەزالێ سڵ نەبی بۆ چاوەڕاوێ

دڵت بردم لە گەڵ قەولت شکانت
بە چی پینەی دەکەی هەر دوو شکاوێ

لە هاوینی دڵم زستانی، دڵڕەق!
تەزی مەرگی لەحانی دڵ کزاوێ

گڕ و تینی ئەوین بۆ ناکوژێتۆ
لە ئەسرینی بە سەردا دێ شەتاوێ

پەپۆکەی سەرگوڵی رووکە قژی کاڵ
نەکا ئاهی ئەمن تۆژی بساوێ

سەر و بسکت مەلاوێنە بە شانە
دەبێ تاڵی بە دەستی من بلاوێ

لە ئەسرینم کەوێ تیشکی هومێدت
دەبیتە پەلکە زێڕینە بە تاوێ

دەم و لێوم بە لێوانت بدوورە
دەنا لێوم دەدا نێوت لە قاوێ

وەرە ئاشق نموونەی قەولی راسن
لە مێژوودا بخوێنە بەیت و باوێ

ئەتۆ لەیل و گوڵ ئەندام و مەنیژەی
ئەدی ناوی «پەشێو»ی تۆ چ ناوێ

بۆکان ـ ١٣٧١/١١/٢٠

نەچیری ئارەزوو

لەشی مەینەت بەشی لەم ناوە ناچێ
پەژارەی باوەشم بەو لاوە ناچێ

خەمی دووری ئەوین ئازاری باوە
خەمی لۆدەم لە بەر ئەو باوە ناچێ

دەسی ئاژاوە شێوانی دەروونم
ئەوینێکە وەکوو ئاژاوە ناچێ

هەتاوی عومری من وا هاتە گوێبان
هەتاوی رۆژ پەڕم لەو ساوە ناچێ

گەلاوێژم لە بەر دیدەی بەدی کرد
کەچی سیسە و گەشەی لەو چاوە ناچێ

تەڵە و داوی سەرنجم دا لە دەوری
مەلی چاوی قەرەی ئەو داوە ناچێ

دەڵێن هەودای خەیاڵە بسکی خاوی
خەیاڵی ناسکیش لەو خاوە ناچێ

پەری شێعرم گوڵی کوێستانی کوردە
کە ناوی هەر گوڵێ لەو ناوە ناچێ

نەچیری ئارەزوو هەر چەندە پەیتە
نەسیمێ دێ دەڵێ ئەو راوە ناچێ

«پەشێو»ی تیشک و تاوی سەردەمێکم
لە گوێبانی بەیان ئەو تاوە ناچێ

بۆکان ـ ١٣٥٣/٦/٢٠

پەلکەزێڕین

گزینگی ڕۆژی ڕوخساری تروسکەی هاتە سەر ژینم
پەژارەی هەڵپڕووزان و لە پڕشنگی گڕ و تینم

کوڕووزی بەختی قاقڕ بوو نەمامی ژینی بێ ئاوم
ئەوا ئەمڕۆ لە باغیدا لە سەر پۆپەی ئەوین شینم

تەزو و شەختەی جەفاکاری بە سیخواری سڕم ناکا
بزەی لێوی شنەی کۆشی وەفا بێنێتە پەرژینم

گلێنەم فەرشە بۆ لاق و سەرم ڕێبازی ڕێگایە
کە فەرهادی کەژی ئەشق و لە سەر بڕیاری شیرینم

دڵم تیرێکە هاویشتم بەرەو سینگ و دڵی سەختێ
بشێ کون کا دڵی بەردی کەژاڵی پەلکە زێڕینم؟!

پەرۆشی ئەو سەر و زولفەم کە ساتێ باغەوانی بووم
ئەجەل ئیدی نەدا ماوەم دەمێکی دیکە بیبینم

دەسا وا بوو هەتا ماوم لە دەورم پێکەنینت بێ
بە کەڵکم چی دەخوا مردم لە سەر گۆڕم بکەی شینم؟!

وەرە دەرفەت وە دەس بێنەو شەوێ ساقی «پەشێو»ت بە
مەڵێ کفرە ئەگەر بێژم ئەتۆی قیبلەی دڵ و دینم

١٣٧١/١١/١١

خۆشەویستی

دەڵێم شێعرێ بڵێم بۆ عەسری دوێنێ
کەوا شۆخێ وچانی بوو لە شوێنێ

نەمامێ بێ لە مووچەی خۆشەویستی
دەری باوێ بەر و باری نهێنێ

بەرز بێت و تەرز بێت و گڕ و تین
گەڕی چۆپی جەماڵی هەڵخولێنێ

گەلاوێژی دەمی ئاسۆی شکۆ بێ
بە سەر شەودا وریشەی داوەشێنێ

زەوارێ بێ لە چاوی بۆ زیارەت
لە مێحرابی برۆی سەر دانەوێنێ

گوڵاڵەی دەشتی موکری بێ بە سووری
گەش و تەڕ بێ وەکوو کوڵمی بە خوێنێ

لە دەیجووری قەڵەم قورسی قەمەر بێ
لە رۆژی روومەتی روونی بسێنێ

لـــــە مەیخانـــــەی دەمـــــێ پەیمانـــــە پـــــڕ کـــــا
کـــــە خونچـــــە لـــــەو دەمـــــەی رسـوا دەمێنـــــێ

شـــــەپۆلێ بـــــێ لـــــە ســـــینگی نـــــەرمی دەریـــــا
تـــــەکانێ بـــــێ مـــــەمانی هەڵـــــپەڕێنێ

شـــــەتاوی فێنکـــــی دەوری گـــــڕێ بـــــێ
تەماشـــــا بـــــێ گـــــڕی دڵ دامرێنـــــێ

کـــــەلامێ بـــــێ «پەشـــــێو»ی پـــــێ بشـــــێوێ
ســـــەلامێ بـــــێ ئـــــەوینێ هەڵـــــگڕێنێ

بەڵـــا رووگـــەی غـــەزەل هـــێن چـــووک و ماتـــە
قـــــەدی بـــــەرز و جەماڵـــــی نانوێنـــــێ

بۆکان ـ ١٣٧١/٥/٥

زەڵەی دەنگ

گـەرووی گـەرمی وەڵـامێکە هەڵـۆی پـیری هـەژار ئەمـڕۆ
زرەی زەنگـی هەوارێکـە زەڵـەی دەنگـی تـەوار ئەمـڕۆ

دەڵێی پا بێنە سـەر چـاوم دەروون دەریایـە بـۆ هەسـتت
شـەپۆلی دێ بـە چاومـدا شـەتاوی بـێ بـوار ئەمـڕۆ

هەڵـەی بـیرە کـە فەرمووتـە نـەتۆ راوی نـە مـن داوم
مـەنیژە و لـەیلی و شـیرین لـە مێـژوون یادگـار ئەمـڕۆ

وە یـا فێـری فـڕینت کـەم بـڕۆین خـەوتوو هەڵسـتێنین
هەڵسـتێنە مـنی نوسـتووی نـەزان و بـێ قـەوار ئەمـڕۆ

مراوی جووجەڵـەی چـۆمی لـە کـوێ پێویسـتە فێـری بی؟
مـەلێ زانـین خـدەی خۆتـە لـە بـەحری بـێ بنـار ئەمـڕۆ

گەڕی شەختەی سڕی سەختی چەنێ قڕ کا هەڵـۆی هـەردێ
هەڵـۆ زۆرن لـە زێـدی دا بـەوەی نـابن قوتـار ئەمـڕۆ

بــەهارێ دێ هــەتاوێکی لــە زۆزانــێ دەڕاوێنــێ
پـەرە و سـام و تـەز وچـۆقی رنـوو بـەفری نسـار ئەمـڕۆ

دەسا ئەو دەم تەماشا کە لە ئاسۆدا گەڕی گەرمە
لە دیلانی بەهاریدا چنوور و سەرچنار ئەمڕۆ

مەکە لۆمەی هەڵۆی بیرم نەچێریّ بوو لە هێلانەت
تەمی ئاسۆ وچانی دا هەڵۆی تۆڵەی وتار ئەمڕۆ

پەری شێعرم غەزالێکە سڵ و نامۆیە بۆ هەستم
بزانیّ بۆ بزەی مەستم، دەدا هەستم لە دار ئەمڕۆ

دزی دەستم دەجوولێنۆ لە چاومدا کە بیّجووتم
لە باغێدا بجوولێنۆ ئەگەر جووتیّ هەنار ئەمڕۆ

دەڵێم کیژی بزانی خۆم دەبیّ هۆشی «پەشێو»ت بیّ
پەری شێعریّ رەچاوت کەی تەڕ و ژیر و لەبار ئەمڕۆ

بۆکان ـ ١٣٧١/٨/٢٨

ئاسەوار

وره‌ی هه‌ستم ده‌جوولێنێ به‌ ئیلهامی گوزار ئه‌مڕۆ
به‌ لاتیلی سه‌رنجێکی له‌ دوو چاوی خومار ئه‌مڕۆ

له‌ ئاوێنه‌ی سه‌رنجیدا سه‌رنجم دا که‌ ده‌یمالی
بزه‌ی نه‌رمی وه‌کوو هه‌وری له‌ شووشه‌ی دڵ غوبار ئه‌مڕۆ

پزووسکی ئاوری لاوی له‌ بن به‌ورووی سڕی پیری
گڕی پێدا بزه‌ی شۆخێ به‌ یادی جێ هه‌وار ئه‌مڕۆ

حه‌سوودی بووم ته‌قه‌ی هه‌ستا زه‌وی ماچی له‌ که‌وشی کرد
هه‌تا هه‌نگاوی هه‌ڵهێنا به‌ ته‌عداد و ژومار ئه‌مڕۆ

به‌ی و سێو و گوڵ و نێرگز له‌ باغی دیمه‌نی دیتم
خودا خێره‌ له‌ نه‌یسانا به‌ساڵێ دوو به‌هار ئه‌مڕۆ

په‌پووله‌ی دڵ گوڕی گرت و فڕی بۆ سه‌ر گوڵی تاسه‌ی
بکا چێژی ره‌واڵی ژین له‌ دوو لێوی نیگار ئه‌مڕۆ

سەرنجی خاڵی دوو کولّم و سەری چانەی قوماریێ بوو
سەر و بیر و دڵم دۆڕا بە سێ خاڵی قومار ئەمڕۆ

هەڵۆی پیرم، لە باڕیدا شەهێن و قوش نەچیرم بوو
بە ئاواتم نەچیریێ بم لە هێلانەی تەوار ئەمڕۆ

ئەگەر خونچەی دەمی گوڵ کا لە سەر قەولێ بە دیداری
دەبێ دانێم سەرم وەڵڵا لە سەر قەول و قەرار ئەمڕۆ

وشەی ناوت وریشەی دێ لە پەڕتووکی «پەشێو»ی تۆ
لە سەر دێڕی ئەوینیدا بە ناوی ئاسەوار ئەمڕۆ

١٣٧١/٢/١٨

دەمی پیری

مـــــــەلی گەنجی لە گوڵزارم فڕیوە
قەلی پیری لـــــــە سەر لاشەم قڕیوە

بە هۆی نان و جلی زاروولـــــــەکانم
سەگی شاری وڵاتم لـــــــێ مڕیوە

پـــــەرێشانم شەوی ساڵی وەلادەت
شەمی حـــــەفتا لە سەر کەیکم گڕیوە

برۆی چەرموو بە مالووسکەی سمێڵۆ
رنوو بەفرن لـــــە کوێستانم کڕیوە

دڵم تەنگی لـــــەقی لاقە و تەمی چاو
پشوو سوارە و هەناسەی لێم بڕیوە

سڕی مۆخم بـــــــڕووسقانی وتارم
زمانم گەی گرە، ویـــــــتەی وڕیوە

کەڕی کردم خشە و هاژە و درینگەی
سەری پیری وەکوو زەنـــگی زڕیوە

دژی بابی کز و پیری گەلێ کـــــــــوڕ
بە ئەسپی سەرکەشی ڕەشمەی چڕیوە
لە بەر بیری هەڵۆڵی بـــــــاوەڕیدا
کراسی عاتیفە جلکێ شڕیـــــــــوە

غەزاڵی دەستەمۆیە بۆ خەزوورەی
کوڕی خوێڕی لە من شێری گوڕیوە

دەمی پیری بە تەنیام و گەلێ شـــەو
دەسی لەرزیو نمی چاوی سڕیـــوە

کوڕی ژیر و بزانم لێ دەبـــووری
کەوا ئەوڕۆ «پەشێو» پەردەی دڕیوە

بەهاری ١٣٧٠

رێبەری ناز

وەکوو من گێژ و بێ هۆشە کەسێ هۆشێ لە سەریا بێ
بدینێ رێبەری نازی بە رێبازی گوزەریا بێ

بە چەشنی ئەو گوڵە شۆخێ خەیاڵیش لی نەخوڵقاوە
بەنی ئادەم وەها نابێ دەبێ ئەو شۆخە پەریا بێ

لە گەڵ ئەبرۆی کەمەرکوورِین لە بۆ کورنۆشی سالارێ
مژۆڵی فەوجی سەربازە و لەناو سانی نەفەریا بێ

دەڵێن مانی کە مەشهوورە لە باوەڕ کردنم دوورە
بەسانی دیمەنی چاوی لە نەخشاوی ئەسەریا بێ

گزینگی ئارەقی شەرمیترووسکەی بێ لە سەر کوڵمی
نیە و نابێ بە هۆی شەرمی لە گوڵ شەونم نەوەریابێ

دەڵێی نووکی ئەراراتن بە تۆزی مژ برازێنۆ
لە سەر سینگی مەمەی بەفری کراسی شەو لە بەریا بێ

وە یا کاتێ بلەرزێنۆ لە ژێر ناسک کراسیدا
لەرەی بەدری شەوی ساوە لە سەر ئەمواجی دەریا بێ

تەواوی پەڕپەڕی زێڕین بە ناوی دەفتەری ئەشقم
بشێ ناوی «پەشێو» جارێ بە سەر سەفحەی نەزەریا بێ؟!

بۆکان ـ ١٣٦٩/٨/٩

جارێ شێعرم بۆ بەهارە و تاوێ شایەر داوەتم
تاکو دەگری دەستی شایی شایەری ئەو تاوەتم

وا سەرنجم رادەکێشێ ساوی لێدەی هەڵپەڕی
تەنگە پێڵاوت فڕێدە قۆنگەرەی ئەو ساوەتم

چاوەکانت جاروبارێ هەڵدەهێنی بۆ نەچیر
شاهەڵۆی بەرزی شکاری کۆتری ئەو راوەتم

دەستی نەرمت بێنە بگرە دەستی گەرمی ئاگرم
وا بڵێسەی گەرمی ئەشق و ئاگری ئەو چاوەتم

لێوی شەکر و زاری خونچە ئاگری دا دین و دڵ
ناوی تۆ زکری زمانە و کافری ئەو ناوەتم

هەستی پەنجەم رادەکێشێ هاتە سەر لیمۆ قژت
وا حەسوودی هەڵمەتی ئەو بسکە ئاڵۆزاوەتم

لەو دەمەیڕا وا ئەوینت بوو بە ئاژاوەی دڵم
شێوەنی چاوی هەتیوی دڵ پڕی ئاژاوەتم

تا نەسووتێم وەک پەپوولە بۆ ئەوینی پاکی تۆ
هەر «پەشێو»ی ماچی لێوی ئەو شەمە سووتاوەتم

١٣٧٢/٤/١٩ ـ بۆکان

وڵاتی بەرین

وڵاتێکی بەرینم دی هەموو جوانی لەوێ بوو
نە مەرگی پێکەنینێک و نە زۆری خەسرەوێ بوو

کەسێ ئیشی بەڕێزی بوو گەلێ ڕێزی دەگیرا
نە زاڵم هەڵمەتی مابوو نە ڕێزی ئەو دەوێ بوو

نە چەرخی دوو زمانی بوو دژی خۆشی بسووڕێ
نە زاری بۆگەنیوی خەم دەمی شیتەی هەوێ بوو

نە ئاسنگەر خەتاکار و لە ئەستۆی مسگەرێ دەن
نە تۆمەت بۆ گەلی عالم بە هۆی عامی هەوێ بوو

هەتا چاوێ گوزاری بوو گەشەی گوڵ بوو نەشەی دڵ
نە تەم پەردەی تەماشا بوو نە پەرژینی چەوێ بوو

نە خوێناوی دڵی مینا بە چاوی دادەچۆڕا
نە شەختەی شەوگەڕی زەردی پەلاماری شەوێ بوو

چڕەی بولبول هەوێنێ بوو ئەوینی پێ دەگرسا
قەناری وێژەری باغ و لە کێو دەنگی کەوێ بوو

هەموو شوێنێ ئەوینێ بوو دڵی ژێری دەلاوان
نە ئازار و نە بێزارێ نە چۆقی شەو تەوێ بوو

بــە چــاوی دڵ ســەرنجم دا کــە دیم ســووچی بەهەشــتە
شــەرابی کەوســەر و ســاقی لــەوێ جــووتی زەوێ بــوو

وتم هەســتم تەماشــا کــەم هــەلی گەشــتی «پەشــێو»ە
بەڵــا کاتــێ تــەکانم دا ئــەوەی دیــتم خــەوێ بــوو

شاری کوردی ئیسفەهان ـ ١٣٥٥/١٥/١٨

نەورۆز

دەڵێن ئەورۆکە نەورۆزە و لە یاسادا دەقی ماوە
لە بازاڕ و خولی مێژوو وەکوو زوو ڕەونەقی ماوە

گڕی ئاگر لە نەورۆزا، لە بیرم دا دەبزوێنێ
خدەی زەردەشتی ئێرانی لە چیمەن زەنبەقی ماوە

بەڵا داخی گرانم دێ لە دیمەن هەر کەس ئەڕوانی
لە ژێر باری پەرێشانی لەش و لاری لەقی ماوە

بە سەر خاکی وڵاتمدا گوڕەی دێوی نەزانی دێ
چلۆن خۆشی لە دڵدا بێ هەتا چاوی زەقی ماوە

چەمەن رووتە پەرێشانە گوڵی زەنبەق لە دەستی چوو
بە زوڵمی باغەوانی خول زەنی ڕۆیی بەقی ماوە

بە تاڵانی دز و جەردە لە ماسی بێ بەش و برسی
هەموو دەنگی سکاڵایە کە لەقلەق تەقتەقی ماوە

مەقام و ڕێزی ئینسانی لە دیوانا هەقی ڕۆیی
بە دەستی داوەری ناشی لە گەڵ نادا هەقی ماوە

ئــەوەی مابــێ لــە ســاواکی گــەلێ مــاوە شەهیدەڵڵــا
ترۆر و ئـەتکی نـامووس و پـەت و قـەمچی شـەقی مـاوە

ســەرنجی دەن ئەگــەر بێتــۆ لــە بەندیخانــەدا لاوێ
کــەبابی زاڵــمە نەرمــەی چــەنێ پێشــەی رەقــی مــاوە

ئــەوەی دەکــرێ لــە زینــدانا لــە گــەڵ کیــژی وڵــاتمدا
قەڵــەم شـەرمی لـە نووسـینە و بـە شـەرمی ئـارەقی مـاوە

بە دەس بەدخوو گەلی حاکم هـەموو خەڵـکی کـز و مـاتن
هـەتیو برسـی وەکـوو زانـا رەگ و پـێس و چـەقی مـاوە

بــە نــاوی بــەرزی ئــازادی شەڵاڵــی خوێنــە ئــازادی
لــە ســەر گــۆڕی شــەهیدانم نیشــان و بــەیرەقی مــاوە

شاری کوردی ئیسفەهان ـ ١٣٥٦/١/١٥

پایز

پایزی تووشی لە ئاڵۆزی حەزی
تاقمی تاڵانی وەرزی دابەزی

نوێنەری قین و گەڕاڵی شەوگەڕن
شاڵی سەوزی لابەن و جلکی خەزی

هەڵمەتی زریانی تووشی کەوتە گەڕ
چیمەنی پێوا بە ئەنگوستی گەزی

خێڵی شەختەی لێڕەواری پشکنی
چۆقی تۆقی لێوی زەنوێری گەزی

با تەزو مەرگ و پەلاماری گەشە
داغی مەرگە و جەرگی لالەی پێ تەزی

باوەشی سەوزی زەوی زەردی خەمە
باخەڵەی تاکیش بە تاڵانی ڕەزی

تەوقی مژ تاکوو بخنکێنێ چیا
وا لە ئەستۆی کێو دەهاڵێنێ کەزی

وا کەســـــــیرەی سەخڵــــــەتی ســـــــەرماوەزن
ســـــێبەری مـــــــەرگی مەلــــــە ســــــەرماوەزی

بولبـــــولیش تاســـــــەی بــــــەهاری ماتڵــــــــە
تـــــا شـــــنەی شـــەن کـــاگوڵ و کـــەوکا جـــەزی

بـــــۆ «پەشـــێو» ســـا بێنـــە مـــــزگێنی بـــــەهار
ســــــامی کوێســـــــتانی هەڵــــــۆی و نابــــــەزی

بۆکان ـ ١٣٧٢/٩/٦

پەیام بۆ یار

گڕوگڕپەی ئەوینی تۆ هەتا ئاواتی مانم بێ
شەرارەی دڵ بسووتێنێ ئەبێ خۆشی زەمانم بێ

برۆ و برژانگ، کەوان و تیر منیش راوچیم و پێویستە
لە راوی چاوی شاهێنت دەبێ تیر و کەوانم بێ

کە لێوی ئاڵ و قەیتانی وەکوو گوڵ تازە پشکووتن
وەکوو بولبول منیش دایم ئەبێ مەیلی گوڵانم بێ

شکا بازاڕی مرواری لە کاتی پێکەنینی تۆ
بە دینارێکی ناسێنم هەتا دوڕڕی ددانم بێ

لە شەکر و شەربەتی زارت، بە فینجانی دەمت بێژە
خەڵاتم کەن بە فەرمانێ، شەراب و مەی بە ژانم بێ

لە بیرە ماچی شیرینت هەتاکو سەردەمی مردن
مەگەر «با»کەی خەزان بیبا و گەلاڕێزی خەزانم بێ

ئەبێ هەر وا بە دڵ گەرمی بە لالەی داغی باغی بم
بە شەرتێکی هەتا مردن کەژاڵم باغەوانم بێ

دەبا دەنگی ئەوینی من هەتا تۆ سارەوانی بی
زرینگەی زەنگی شەیدایی لە ئەستۆی کاروانم بێ

لە چوار تێناپەڕێ حەرفێ کە شیرینن بە هۆی ناوت
ئەڵێم ناوت بدرکێنم بەڵا لاڵی زمانم بێ

«پەشێو» ئەیکا بە هۆی شێعری سەلامی گەرم و پێت ئێژێ
وەفادارم بە قەولی خۆم هەتا ڕۆح و ڕەوانم بێ

تیکانتەپە ـ ١٣٤٨/١٠/١٩

بەهار

بە تەپڵ و عوود و بە تار هاتەوە
بە قین و رق و بە قار هاتەوە

لە سەر قەندیل و شاهۆی بەرزەوە
لە سەر بەڵێن و و قەرار هاتەوە

پەیکی بەهاری دژی دێو سپی
ئەمساڵیش دیسان وەک پار هاتەوە

شەماڵە تووڕەی توندی بێ وچان
لە شەڕی بەفری هەوار هاتەوە

شەللاقی شەماڵ بەفری دادڕی
لە شاخ و دۆڵ و نسار هاتەوە

بەفری کردە ئاو چۆڕچۆڕە گریا
زنە بۆ داوێن جۆبار هاتەوە

ئاوێنەی زنجیر ئاوی دۆڵ و شیو
بە تیشکی هەتاو بۆ خوار هاتەوە

خوڕەی شەتاوان قەڵپەزەی چۆمی
لە جەوری زستان بێدار هاتەوە

لە چۆماوی دێ کووزەڵە و پنگەی
رەعنا و رابیعا و عوزار هاتەوە

کەژ و کێو شینە و پڕ لە ئاواتە
مەنێ و کنیواڵ بۆ شار هاتەوە

شوانە بە دەنگی بلوێری خۆشی
بە سۆزی خاڵۆی ڕێبوار هاتەوە

زەوی پرگی کەوت فەلا دڵ خۆشە
کاتی شێو بڕین جووتیار هاتەوە

سینگی عەرز ئەدڕێ و نان هێنی ماڵە
دەک! مانوو نەبێ لە کار هاتەوە

گوڵاڵە سوورە و گەزیزەی رەنگین
لە تووشی زستان بێزار هاتەوە

دەچن بۆ شاخی دەهێنن کەنگر
کیژی چاوبەڵەک پەروار هاتەوە

لە دەس کیژۆڵە چەن دڵ ڕفێنە
چەپکە گوڵ لە پای موغار هاتەوە

نەسیمی بەیان پەیکی بەهاری
میوانی گوڵ و گوڵزار هاتەوە

بە دیاری عەتر و سەوقاتی عەبیر
شنەی بەیانی عەتار هاتەوە

قاقای هەڵاڵە و بزەی وەنەوشە
نێرگزی خۆشبۆ و خومار هاتەوە

داری بەر پشکووت ڕەنگینە زەوی
شەکرە سێو لە گەڵ گوڵنار هاتەوە

ئاڵۆزە بۆلف زستان گوم کردوو
غەزاڵی خۆشڕەم بە غار هاتەوە

چەن خۆش ئەخوێنێ بە ئەشقی گوڵان
عەسر و بەیانی هوزار هاتەوە

قاسپە قاسپی دێ بە دەنگ ئاشنای
کەوی خۆش خاڵی کۆسار هاتەوە

شەقەی شاباڵ و بە ناڵەی گەروو
گا کۆتر بۆ سەر چنار هاتەوە

باڵندەی چۆمە و سواری مەوج ئەبێ
قوو بە سەد فیز و دەمار هاتەوە

بە سۆز ئەخوێنێ قومری سەرخۆشە
لە گەڵ جووتی خۆی کەنار هاتەوە

لە سەر لکی دار بۆڵی ترێی رەش
سێروو بە پۆل و قەتار هاتەوە

هەر یەک بە جۆرێ بە یەکتر دەڵێن
نەورۆزت پیرۆز بەهار هاتەوە

بۆ سەیری بەهار هیوای دڵداران
قانع و هێمن، هەژار هاتەوە

ئەوینی «پەشێو» بەهاری وڵات
سەر لە پێناوی دڵدار هاتەوە

شاهین شاری ئیسفەهان ـ ١٣٦٤/١٢/١٥

گەنجی و پیری

لە خەو راچەنی بە لۆرەی شەماڵ
بیرێ کە پیری تەزانی لە چاڵ

گەلێ تێپەڕی بە سینگی شەپۆل
کەوانەی دەدا گوزاری لە یاڵ

هەواری بەتاڵ سەرنجی پسان
هانای هەناسەی هاتۆ بەرەو ماڵ

پڕشنگی تەڕی بزەی لاوەتی
ترووسکەی دەهات لە نووکی خەیاڵ

منیش کوڕێ بووم لە ریزی کوڕان
تەمەن تێپەڕیو «شەش و نۆ» بە ساڵ

وەستای هەوڕگەر نەخشینی کردم
بە تاو و لووسی تەتەڵەی جەماڵ

تووتاڵی سەرم تەوانجی ئەدا
لە ئاوریشمێ دەرکشێ بەتاڵ

هـــــەنگوینی چـــــاوم دیـــــــدەی کچـــــانی
گـــــڕووگر ئـــــەدی بـــــە گـــــوێرەی منـــــاڵ

بـــــۆ تاڵـــــانی دڵ بـــــە دوامـــــا ئـــــەهات
چـــــەنێ چـــــاوی ڕەش چـــــەنێ چـــــاوی کـــــاڵ

دەســـــتی بـــــە هێـــــزی شـــــەوانی ژوان
تێکـــــی دەهـــــاڕی بـــــەرموور و خرخـــــاڵ

بەڵـــــگەی بـــــــــەیانم پیرێژنێکـــــە
مابـــــێ لـــــە جەزبـــــە و نـــــەچووبێ لـــــە حـــــاڵ

جـــــوانی پـــــەریوە خۆشـــــی خـــــەوێ بـــــوو
یـــــادی بـــــەخێرە خـــــەونێکی مـــــەحاڵ

ڕۆژانی پـــــیری کـــــۆلیلم بـــــــە غـــــەم
گـــــەنجی هەڵـــــفڕی بـــــە شـــــاپەڕی بـــــاڵ

ئێســـــتاکە پـــــیرم زۆرن بـــــــە دوامـــــۆ
بـــــە جێـــــی چـــــاوی ڕەش چڵـــــەی چـــــاوی داڵ

دەســـــتم دەلـــــەرزێ و دەڵـــــەی لێـــــی دەدەن
لـــــە ســـــیم و کـــــونی یۆڵـــــۆن و شمشـــــاڵ

دووکـــــانی ســـــەری ئاوریشـــــم فـــــرۆش
لـــــە مـــــوو بـــــێ بـــــە شـــــەو خەڵـــــوەت و بـــــەتاڵ

تووچێنی چاوم پڕ دادەچێنێ
لە سیمای سپی دانەی رەشی خاڵ

سەرنجی پیریم لە جوان ئەبینێ
بێزاری لە سەر سیمای سڕوتاڵ

هەر چەن کە خۆشی باڵی هەڵوەری
دەبێ نەسووڕێ زمانی سکاڵ

منداڵی دڵم لە کۆشی پیری
بۆ ئامێزی جوان دەکا گڕوگاڵ

«پەشێو»م بەڵا دڵی تەڕ دەڵێ
هەتا نەدوورن سیپاڵی متقاڵ

دەبێ بدوورم هەتا دەمێنم
دیدەی سەرنجم لە چاوی کەژاڵ

بۆکان ـ ١٣٧٠/٩/٢٧

کۆچ

گوزاری دا لە سەر بیری منالێ
گڕوگاڵی گوڵی سووری جەماڵێ

شەوی بەختم تلووعی دا کە ئەنگووت
لە ئاسۆدا هەتاوی کەزیە کاڵێ

وزەی هێزێ نەبوو بۆنی گوڵی کەم
بەسەر گوڵدا کشا هەژگ و بژاڵێ

زڕەی زەنگ و زەڵەی کۆچی تەتۆ بوو
هەشی دووری لە چاوم دا چەپاڵێ

بەرەو ماڵی سڕ و چۆڵم گەڕامۆ
پڕی بۆنی گوڵی تۆ بوو لە ماڵێ

هەموو شوێنێ وە دووی ئەو بۆنە کەوتم
گزینگی کەوتە پارێزی گەڕاڵێ

لە بەر ئاوێنەکە تیشکی گڕێ بوو
دڵی گرتم لە سەر حاڵێ بە حاڵێ

کە دیتم بۆنی ئەگریجە و قژی تۆن
لە ئامێزی بڕس بوو تاقە تاڵێ

هەڵم گرت و لە سەر سینگ و دڵم نا
دەبوو تاڵی دڵم لەو تاڵە هاڵێ

بەڵا چبکەم لە سینگمدا نەمابوو
دڵی بردم لە گەڵ کۆچی کەژاڵێ

هەڵی گووشی لە گەڵ هەستم فڕیدا
بزەی کوشت و حەواڵەی دا بە چاڵێ

بەهارە و بولبولیش سرتەی ئەوینی
لە گوێی جووتی دەدا، سروەی شەماڵێ

لە پێناوی ئەوین جووتن مەل و مۆر
مەلی ئەشقی ئەتۆ تەنها دەناڵێ

بەڵێنی بوو لە باغم تاوسێ بی
شەقەی هێزی وەفا بێنە لە باڵێ

زەمـــــانی چـــــاوەڕێ ژاری لــــــە مـــــارە
بەتاڵـــــی وا دەچـــــێ ســـــاتێ بــــــە ساڵـــــێ

ئـــــەمن ئـــــاوا ئـــــەوینی تـــــۆ گـــــڕی دام
ئـــــەتۆ چـــــۆنی گوڵـــــی شـــــۆخی مەحاڵـــــێ؟

ئـــــەتۆ دایم کـــــەوا نەخشـــــی خەیاڵـــــی
دەکـــــەی تـــــاوێ لـــــە مـــــن بـــــیر و خەیاڵـــــێ؟

بـــــە هـــــۆی دووری کـــــە ژارم پـــــێ دەچێـــــژی
هـــــەتا کـــــەی وا بچێـــــژم تـــــامی تاڵـــــێ؟

«پەشـــــێو»ی پەلکەزێـــــڕینی جـــــەفاکار
بـــــەرەو گـــــەردوون دەبـــــا دەســـــتی سکاڵـــــێ

بۆکان ـ ١٣٧١/١٢/٣

گوڵاڵە

نەمامی هەستم سەوز و بەراوە
ئێخەی کراسی خونچەی کراوە

باغەوانێ بووم بۆ ئەو نەمامە
نە شەو وچان و نە رۆژ حەساوە

بە دڵ پەروەردە خۆشەویستێکە
ریشەی لە ریشەی جەرگم چەقاوە

سەرخۆش و مەس بووم لە کاروبارم
خەڵفی ئارەزووم بەری هێناوە

رۆژێ روانیم ئەو نەونەمامە
سەری نخوونە و رەنگ بڕووسقاوە

وتم گوڵاڵە رەنگت پەڕیوە
کوا عەتر و عەبیر جارانت ماوە؟

سووری سەروچاو بەرزی دیمەنت
بۆچی لە بەرچی وەک نوون چەماوە؟

وتی خۆشەویس یاری خەمبارم
مانوو بە قەول و شەرت و وەفاوە

گوێ رابدێرە بۆ بەسەرهاتم
راسی بەیان کەم چیم لێ کراوە

غووروری جوانی غافڵ بووم لەوەی
خەزانی ژینم وا دێ لە لاوە

شەختەی سەرماوەز رەنگی پەڕانم
کەوا سووراییم لە روو بڕاوە

لە باغی تۆدا زۆر بێ سەمەر بووم
نەمزانی کەڵکم گوڵ و گوڵاوە

کزەی خەزانی پایز بردمی
وا بە جێم هێشتی عومرم تەواوە

بەڵا پەیامم بەرە بۆ گوڵان
تا گەش و بەشن ماون وە پاوە

بڵێ بە نەسرین هەڵاڵە و سۆسەن
بە شەوبۆش بڵێ مەستی شەواوە

هەر وەها نەرگس لە بیرت نەچێ
زەنگی کۆچ و بار ئەونە زڕیاوە

بە لالە و بەیبوون گەزیزەش بڵێ
گەشاوەی نەشەن وە دەم چیاوە

بـــــه زەرقـــــه و برقـــــەی لاویـــــی نـــــەنازن
جـــوانی بـــۆ کەســـێ تـــا ســـەر نـــەماوە

لـــه دەســـتی نـــەدەن دەرفـــەت و هـــەڵێ
دەرفـــەتی تـــۆراو ئـــاخی بـــه دواوە

بـــه فیـــڕۆ نـــەچێ ژیـــنی ئـــەوانیش
گـــوڵ بـــدەن بـــه گـــەل تـــا بـــۆنی بـــاوە

ســـووک و ئەســـپایی بچـــۆ پێشـــەوە
بڵـــێ بـــەو گوڵـــەی وەنەوشـــەی نـــاوە

بـــۆ ناهومێـــدە و کـــەچ دەکـــا ملـــی؟
دەبـــێ بـــزانێ ئەگـــەر شـــیاوە

خزمـــەتی خەڵـــکی هـــەر کـــەس پیشـــه کـــا
ماڵـــی بـــەهەشتی بـــۆ دەق دراوە

بـــۆ «پەشـــێو» دایم ویـــردی زمانـــه
خەڵـــکی دڵـــخۆش و تێـــر و حەســـاوە

تیکانتەپە ـ ١٣٤٨/٩/٨

هەڵاڵە

چەنــدە خۆشــە هــەر بــەهاریٚ دێتــەوە لــەو یاڵــە بـام
تێکەڵــی بــۆنی هەڵاڵــەی ئــەو گوڵاڵــە ئاڵــە بــام

ســۆزی بلــوێری بــەهاری بــەیتی رزگــاری دەڵــیٚ
چـی دەبـوو سـاتیٚ شـەپۆلی سـۆزی ئـەو شمشاڵـە بـام

تــا لــە ئەســتۆی تــۆ دەهاڵــیٚ تاڵــی کەزیــەی دڵــگرت
سەد کـەڕەت خۆزگـەی دەخـوازم تێکەڵـی ئـەو تاڵـە بـام

دەمگــەزی ئـەو کوڵـمە ئاڵـەی بـیٚ ئـەوەی ترسـم هـەبیٚ
مــاری کەزیــەی پاســەوانە گــەر دەمــی ئــەو خاڵــە بــام

تاســەبارم بــۆ ژوانــیٚ لــەو کەژانــە وەک هەڵــۆ
دەنگــی باڵــم ئاژوابــا شــەوگەڕی ئــەو باڵــە بــام

ئــەو کەســەی وا بــۆ ریــا بەرماڵــی نــوێژی رادەخــا
ئــەی دەبریــا بــۆ قــەپۆزی مســتی ئــەو بەرماڵــە بــام

مــەی دەڵــێن مەســتی دەهێنــیٚ لادەبــا فــێڵ و ریــا
خۆشــە عــەمرێکی هــەزارە مەســتی ئــەو ئەحواڵــە بــام

گــەر بــە شــۆفاری نەســووڕابا زمــانی دوو زمــان
کــەی بـرا کــووژی رەوا بــوو تــا «پەشێو»ی ناڵــە بـام

١٣٧٧/٢/٢٩

بۆکان